

1910 г. сградитъ въ градоветъ сж се намалили съ 6⁰/₀, а въ селата сж се увеличили съ 30⁰/₀ отъ онзи брой, съ който би трѣбвало да се увеличатъ. Отъ даденитѣ относителни числа въ горната таблица за периода 1920 до 1926 г. може на пръвъ погледъ да се заключи, че въ градоветъ броя на сградитъ е порастналъ повече, отколкото въ селата. Ако, обаче, се преповторятъ сжщитѣ пресмѣтания, които току-що се направиха за периодитъ 1900 до 1905 и 1905 до 1910 г. ще се види, че за периода 1920 до 1926 г. сградитъ въ градоветъ сж порастнали съ 135⁰/₀, а въ селата съ 180⁰/₀ въ сравнение съ числата, съ които би трѣбвало да се увеличатъ сградитъ, ако това тѣхно увеличение съответствуваше на нарастването на населението.

Заключението отъ всички тия изчисления е, че сградитъ въ градоветъ, както преди, така и следъ войнитъ, сж нараствали по-бавно, отколкото тия въ селата.

Непосрѣдствената причина на това явление се крие преди всичко въ обстоятелството, че въ градоветъ приръстътъ на сградитъ отъ година на година и отъ периодъ на периодъ се състои все отъ по-голѣми и по-голѣми сгради.

Темпътъ, по който сж нараствали сградитъ въ градоветъ и селата отъ преброяване на преброяване, може да се види, приблизително, отъ следнитѣ относителни числа, които показватъ, ако сградитъ отъ преброяването на 1900 г. се приематъ за 100, колко сж станали при следващитѣ преброявания.

Години на преброяването Années du recensement	Въ градоветъ Dans les villes	Въ селата Dans les villages	Изобщо Ensemble
1900	100	100	100
1905	100'3	102'4	102'0
1910	99'9	104'9	104'0
1920	110'8	116'5	115'5
1926	136'3	140'3	139'6

Горнитѣ индексни числа потвърждаватъ констатираното по-рано положение, а именно, че, изобщо взето, сградитъ въ градоветъ нарастватъ по-бавно, отколкото тия въ селата.

3. Сравнение броя на сградитъ съ броя на населението и домакинствата. До каква степенъ е била задоволена нуждата отъ сгради презъ различнитѣ времена отъ освобождението до сега може да се види отъ относителнитѣ числа, вписани въ таблица № 3.

Презъ отдѣлнитѣ години относителниятъ брой на сградитъ е билъ доста различенъ. Числата показватъ, че най-добре е било обезпечено населението съ сгради презъ 1887 г., когато на всѣки 1,000 жители сж се падали по 398 сгради. Следъ това относителния брой на сградитъ непрекъснато се е намалявалъ, до като достигне своя минимумъ презъ 1920 г. Непосрѣдствено следъ войнитѣ нуждата отъ сгради, а особено отъ жилищни такива, бѣше най-чувствителна. Голѣмия относителенъ брой презъ 1887 г. трѣбва да се обясни, между другото, и съ поменатото по-горе обстоятелство, а именно, че на тая дата сж броени и по-малкитѣ, незначителни сгради, които при

Таблица № 3. На 1000 жители се падатъ сгради.

Tableau № 3. Proportion des bâtimens sur 1000 habitants.

Години на преброяването Années du recensement	Категории населени мѣста Catégories de localités	Сгради Bâtimens destinés			Всичко Total
		за живѣне à l'habitation	за живѣне и други цели à l'habitation et à d'autres buts	за др. цели à d'autres buts	
1887	Въ градоветъ
	Въ селата
	Всичко	173'2	.	225'0	398'2
1892	Въ градоветъ
	Въ селата
	Всичко	177'4	.	.	.
1900	Въ градоветъ	164'8	34'0	79'9	278'7
	Въ селата	119'4	56'3	155'1	330'8
	Всичко	128'6	51'8	139'9	320'3
1905	Въ градоветъ	162'2	31'7	72'2	266'1
	Въ селата	119'8	52'8	139'6	312'2
	Всичко	128'1	48'7	126'4	303'2
1910	Въ градоветъ	142'0	48'1	59'1	249'2
	Въ селата	101'8	68'8	125'2	295'8
	Всичко	109'5	64'8	112'5	286'8
1920	Въ градоветъ	152'1	29'4	55'4	236'9
	Въ селата	120'0	55'3	120'8	296'1
	Всичко	126'4	50'1	107'7	284'2
1926	Въ градоветъ	160'3	32'8	56'0	249'1
	Въ селата	123'1	62'7	133'8	319'6
	Всичко	130'9	56'5	117'5	304'9

следнитѣ преброявания не сж регистрирани. Тая непрекъснатата тенденция на относително намаление до 1920 г. може отчасти да се отдаде на построяването постепенно на по-голѣми сгради, ала това обстоятелство не може изцѣло да обясни констатираната тенденция.

Последната е въ сила, както за сградитъ служащи за живѣне, за живѣне и други цели, взети заедно, така и за сградитъ, служащи само за други цели. Презъ 1887 г. отъ първата категория на всѣки 1000 жители сж се падали 173 сгради, а отъ втората категория — 225. Презъ 1920 г. съответнитѣ числа сж били 126 и 108. Интересно е да се отбележи, че констатираното непрекъснато намаление, съ малки изключения, важи еднакво за градоветъ и за селата. Това показва не само, че населението се събира да живѣе относително въ по-малко сгради, но че и сградитъ, които обслужватъ стопанскитѣ нужди на сжщото население, особено въ селата, като яхъри, хамбари, плѣвни и пр., отъ освобождението на България до 1920 г. непрекъснато сж се намалявали относително. Малкото повишение на тия сгради презъ 1926 г. съвсемъ не е достатъчно, за да се доде до положението, било въ сила преди войнитъ, къмъ началото на текущото столѣтие.

Относителното намаление на сградитъ, обслужващи стопанскитѣ нужди на българското село, добива още по-неблагоприятно значение, като се вземе предъ видъ, че нашитѣ земедел-